

M A G Y A R K U R I R.

Indult Bécsből, Kedden, Februárius' 27-dikén, 1827.

Két Siciliák' Országa.

Fébr. 10-dikén e-képpen írt a' Nápolyi Ujság: — „

„Az Austriai Cs. K. utolsó sergeknek elmenetelével, mellyek már éppen induláshoz készülnek, azon egész ármádának, melly eddig Felséges Urunknak szolgálatjára ezen országokban megszállva volt, és már most a' két Udvaroknak Egyezési Kötése szerént a' Cs. K. Státusokba haza ütozik, tellyes eltávozása végre hajtódik. Nékünk gyakorta volt alkalmatosságunk ezen sergekről különös megkülömböztetéssel emlékezni; 's most, midőn azon ponton állanak, hogy bennünket egészen elhagyjanak, kedves és kellemetes kötelességnek tartjuk az erántok tartozó igasságnak azon nyilván való megvallásával adózni, hogy olly, közönségesen esméretes és kétségbe hozhatatlan dolgoknak emlékeztét újítjuk-meg rájuk nézve, mellyek által ezen sergek a' közönséges jó vélekedést tökéletesen megnyerték.

„Az 1821-dik esztendőben jelenvén-meg a' végre, hogy Monárkhánknek a' Revolútzio által megzavartatott rendnek helyreállításában kívános segedelemmel legyenek, megjelenésseknek első pillantatól fogva egész az utolsó pillantatig tellyes mérséklettséggel viselték magokat ezen Cs. K. sergek. A' nélkül, hogy sem azon hatalmas tehetőséggel, mellyet az ő karjaik akkor a' mi Országlószékünk munkálódásainak költsönöztek, sem azon hasznos ijedséggel, mellyet az ő idejöveteljek oko-

zott, sem pedig végezetre azon hasznokkal, mellyeket nékiek itt a' környülállások szolgáltattak, vissza éltek volna, mindenkor engedelmes alázatossággal viseltetvén Királyunkhoz, 's minden rendű és rangú népeinkhez tellyes tekintetet mutatván, tehetőségeiket soha annál tovább ki nem terjesztették, mint a' mennyi a' béhozatott rendnek fenntartatására megkívántatott.

„Ezen érdemnél, ámbár ez egy segítő sergeknél már tsak magában is nagy, vélekedésünk szerént még nagyobb az, hogy magokat, egy illy nagy és népes városban, a'hol illy sok veszedelmes édesgetések találtatnak, a' dolgoknak végrehajtásában semmi elvetemedés által bűnösökké nem tették; a' melly haelőttünk a' Kommandánsokra és tisztekre nézve, kik nagyobbára elékelő familiákból való emberek, váratlan nem lehetett is, az egész seregre való tekintetben mindazonáltal, igaz jusun megérdemlette a' bámulást.

„Nem tsuda tehát, hogy ezen sergek nállunk az ő magokviselete által mindenkor ditsértettek 's követési például szolgáltak; hogy a' népnek minden rendű és rangú lakosai őket mindenkor barátsággal 's hálaadással látták; és hogy végre, az, az ő érdemes vóltokra és hasznos szolgálatteleikre való megemlékezés nállunk sok ideig élni fog lakosainknak elméjekben.

„Éppen ezek a' tekintetek voltak azok, mellyek valamint a' boldogult I-ső Ferdinánd Királyt, úgy a' most országló Felséget I-ső Ferentzet is arra indították, hogy ezen Cs. K. Elfoglaló ármádát, meg-

különböztetett betsülettel és jó akaratlással. Mi fel fogjuk írásunk' végén azokat a két rendbéli Rend-czimer-laistromokat hozni, mellyeket ezen két Felsőes Monárkhák a' Cs. K. armádnál lévő Generálisoknak és egyéb tiszteknek adtak. Hanem az Antrodokoi Herczegnek titulusát ezen alkalmatossággal se mellőzhetjük el halgatással, a' melly ezen két Siciliák országában Lovasság' Generálisának 's az itt lévő Cs. K. armáda' fő vezérének Báró Frimont ő Excellenciájának, egy, a' titulusnak megfelelő ajándékkal együtt, már még a' ditső emlékezetű Ferdinánd Király ő Felsője adott volt, a' ki rajtakívül más Generálisokat és egyéb tiszteket is szokott ajándékokkal megtisztelt, a' mit a' most országló Felsője is nem régen megtett.

„Minden mérték felett kedveseknek kellett kétség kívül a' Cs. K. sergeknek ve azon két Kabinéti írásoknak lenni, mellyek között egyiket ő K. Felsője 1825-ben Juliusban Báró Frimon Lovasság' Generálisához, a' másikat pedig Feldmarschall-Lieutenant Báró Lederer úrhoz az ő innen való elindulásakor intézett, 's a' mellyekben Király ő Felsője ezen két Generálisokat, azon kívül, hogy az ő szolgálataikkal való legnagyobb megalégedését kijelentette, arra is megkérte őket, hogy nevében a' sergeket, ezeknek tett szolgálataikkal 's szoros fenytartásokkal való nagy megalégedése 's erántok viseltető tisztelete felől, tegye bizonyossá.

„Bérekesztőleg ide kell tennünk, hogy ő Felsője a' boldogult Ferdinánd és a' most Országló Király, szünet nélkül hasonló tiszteleti és megalégedési érzést és indulatot mutattak ki ő Excellenciájára az itt lévő Cs. K. rendkívül való Követre és meghatalmazott Ministerre Gróf Fiquelmont úrra nézve is, kinek bölts munkássága azon szerentsés resultátumoknak

elérésében, a' mellyekről fellyebb beszéllettünk, nem kevésbé fogatos volt.“
(A' többi a' jövő Ujságban következik).

Francia Ország.

A' Monitor hosszú rendel kiadta az Igazság' Ministerének azon laistromát, melyben ő azt terjeszti a' Király' elejibe, hogy a' Criminális Ítélszékek előtt az egész országban mennyire telt a' vádoltatott és megíteltett személyek' száma az 1825-dik esztendőben. Az egész esztendőben 5653 Vádoló Akták fordultak elé, és 7234 vádoltatott személyekre mondatott ki az ítélet. Az egész országot vévén-fel 27,342 lakosok között találtatott egy bűnös. A' Sequanai (Párisi) departamentben 1022 lakos között találtatott egy bűnös, a' melly tekintetben nagyon hasonlít Páris Korsikához, a' hol 1001 lakos között találtak egy bűnöst Criminális Ítélszék' elejébe: de bezzeg egyéb tekintetben nagy a' különbség; tudniillik, Párisban 100 vádoltattak között csak 10 olly bűnösök találtak 's üldöztettek, kikről a' mondatott, hogy személy ellen való bünt követtek-el, midőn azonközben Korsikán 100 vádoltattak között 76 találtatott olyan, a' ki hasonló büntéttel vádoltatott. —

„Altalában vévén a' dólgot úgy találtatott, hogy az egész országban közönségesebb volt a' tulajdon, mint a' személy ellen intéztetett bűnhődés, vagy más szókkal a' lopás 's ragadozás, mint a' gyilkolás.

„A' 7234 vádoltattak között, 2640-nen oldoztattak-fel a' vád alól; 4594-gyen megíteltettek: 176-tan halálra; 351-gyen holtig-tartó erőszakos dolgozásra; 1271-gyen rövidebb ideig tartó külömbkülömb erőltetett munkákra; 1370-nen külömbkülömb féle egyéb fogságszenvedésekre, 's a' többi. Két-feleségtartásért 10-re mondatott megalatsonyító ítélet. — Rebellióért vádoltatott 100 személyek között, 12-ten

megalatsonyító, 17-ten fenyítő büntetéseket kaptak; 71-gyen szabadon bocsátattak.

Spanyol Ország.

Azt beszéllik, hogy Vice-Gróf Canelás, se Portugalliába vissza nem menvén a' maga Insurgens Osztályával, se Frantzia országba elútozni nem akarván, Ciudad-Redrigóban meglepetett 's fogságra tétetett.

Valami új Insurrektziónak a' Históriája forog most Madridban és Spanyol országnak egyéb vidékein is, köz beszédben, de a' mellyet még olly vastag fátyol fedez, hogy tsak mi kevés bizonyost is alig írhatunk rolla; tsak némelly homályos megjegyzések keringenek a' dologról szájról szájra. Múlt Jan. 17-dikén bizonyos Lopez nevű embert akasztottak fel Velez-Malagában, mint ezen Insurrektziónak fő Ágensét, mint a' ki annak Alsó-Andalusiában organizáló Biztosa lett volna. Találtak nálla egy Guerilla-vezéri Pátens levelet is, mellyet ezen Insurrektziónak Gibraltárban lévő Igazgató-Juntájától kapott. Az embert felakasztatása után négy felévágták 's tagjait a' tartomány több részeiben, nézésre a' nép' elejibe kitették. E' történt születése' földjén is Azeitunóban.

Ezen Insurrektzióra látszik czélozni a' Politziai Ministernek Reka chónak proklamátziója is, a' melly Januarius' 29-dikén jött-ki a' Madridi Udvari ujságban, 's illy szavakból áll: — „

„Tudtokra adom ezen fő város 's ezen Ország' lakosainak, hogy az én Cancellariámban elegendő bizonyító irások vannak letétetve azeránt, hogy a' kivándorlott Spanyolok a' törvényt megtartó és hűséges alattvalóknak tsendességét, lázzasztó és a' mi Királyunknak atyai 's legitimus Országlását legnagyobb mértékben rágalmazó Irásoknak béhozása és elterjesztése ál-

tal, megzavarni iparkodnak. E'-végre, 's a' szükségeseknek találtató czélerányos, titkos rendeléseknek, a' tartományok' politziai Felvigyázójikhoz küldetett intézeteknek erejek szerént, és ő Felségétől nyert helybehagyással, parantsolom: hogy minden emberek, kiknél ezen pillantatban a' mi Királyunk és Urunk' Országlásának oltársárlására czélzó akár mi irások találatnak, vagy a' kikhez még ezután is valami e'félék küldtetni fognak, három napok alatt haladék nélkül küldjék a' Politzia' kezibe. Minden ember, akár melly rangú és rendű legyen, a' ki valami e'féle írást kap 's azt azonnal a' Politziának által nem adja, vagy pedig tsak két óráig magánál tartja, fogattassék-el, 's mint Státust bántó bűnös, ítéltessék 's büntettessék-meg, a' nélkül, hogy tsak az a' menség is meghallgattatna, hogy a' könyv, postán érkezett hozzá, vagy hogy ő azt történetből kapta. Éppen illyen módon kell mind azokkal az emberekkel bánni, kiknek valamely titkos vagy gyanus levelezése olly dolgokról elfogattatik, mellyek az Országlást illetik.

Ugyan a' Madridi ujságban jött-ki Fébr. 6-dikán a' következő Kir. Rendelet: — „

„Azok a' személyek, kik a' Revolúziónak ideje alatt mint népkatonaság (militzia) úgy szolgáltak, millyenek voltak a' Prokátorok, Orvosok, és Seborvosok, már most folytathatják a' magok tudományaiknak gyakorlását: de olly megszorittatással, hogy a' Prokátorok semmi Ítélobírói hivatalt, még Assessorságot se viselhesse- nek; az Orvosok és Seborvosok pedig soha, se a' Király, se valamelyik Királyi Princz vagy Princzaszszony Udvarában szolgálhassanak; az Universitásoknál és Kolégyomoknál se vétetődjenek-fel Tanítóknak. Azok a' népkatonaság béli emberek pedig, a' kik nem önnként iratták-bé magokat, hanem kényszerittetve 's tsak azért tették ezen lépést, hogy magokról és fa-

miliájokról a' nagyobb veszedelmet elfordithassák, de azonban a' Royálisták ellen soha se verekedtek, az ilyenek feivétettethetnek Notáriusoknak vagy Aktuáriusoknak.“

P o r t u g a l l i a.

A' törvényhozó kamarákban ezek a' fontosabb tárgyak fordultak elé:

A' Pairkamarában a' Gróf Lapa' jóvállására meghatározott, hogy a' Királyhoz IV-dik Pedróhoz intézzenek egy alázatos Felírást, 's kérjék ő Felségét, hogy minél hamarabb lehet tegye olly szerentséssé a' maga Portugallus alattvalóit, hogy küldje-el hozzájok az ők szeretett Királynéjokat II dik Donna Máriát.

A' Koimbrai Universitáson tanuló ifjuság heves vetélkedésekre adott a' két kamarák között alkalmatosságot. A' Követek' kamarája meghatározta vala, hogy ezen ifjuság, ha akar, fegyvert foghat, és Akademiái Sereg nevezettel kiállhat a' tsatázó mezőre. Most már a' Pairkamarában is eléfordult ezen kérdés, és sok Pairek találtattak, a' kik ellene szegezték magokat annak, hogy a' tanuló ifjuság fegyvert fogjon. Mások hevesen pártját fogták a' tanulóknak. Gróf Lumiares azt hozta-fel, hogy a' Constitútzióban már megvolnának azon esetek határozatva, melyekben az egész nemzetnek kötelessége a' fegyverfogás, 's ezen esetek között most éppen jelen van az egyik, a' melyre nézve szükséges a' tanulóknak is fegyverbeöltözése. Ezen eset az, hogy a' Portugallus Rebellisek Spanyol országban védelmet találtak, és hogy ezen Rebelliónak Fejei a' két Silveirák, ezen kiáltáshoz: 'Le, Don Pedróval! — még ezt is oda tenni mérészlettek: Éljen VII-dik Ferdinánd, az egész Fél-sziget' Császára! — Marqui Alegrette azt jegyzette-meg a' tanulók' kívánságának ellenére, hogy

ezeknek egy része már által állott Marqui Chaveshez.

Végezetre azt határozta a' kamara, hogy még egyszer botsássa megvizsgálás végett Bíztoóság' elejibe a' dolgot.

Lisbonából írják, hogy az ezen fő városnak Belem nevű külső városában szállva lévő Anglus sergek Januárius' 29-dikén dél előtti 11 órakor, egy szomszéd mezőn katona gyakorlási próbát mutattak, melyben két Batalion Testörző gyalogok, két Svadron Uhlánusok, két Svadron Huszárok, és egy könnyű ágyúzósereg, részesültek. Tizenkettőfél órakor maga a' Régens Herczegaszszony is megjelent a' hadi munkamutatáson, 's annak végződése után Generális Clinton, egész Generál Stábjával és egy Uhlánus 's egy Huszár Svadronnal kísérté vissza ő Királyi Herczegaszszonyságát az Ajudai palotába. Azon piatzon, hol, a' sergek a' Princzaszszony előtt el léptettek, egy Testörző gyalog Kompania állott tisztesség tévő udvarláson a' K. Herczegaszszony hátameget.

Holmi apróság öszszetsapásokon kívül mostanság semmi nevezetes hadi történetek nem fordultak elé a' tsatázó sergeknel.

Egyházi Státusok.

A' Nápolyból haza felé útozó sergeknek azon tsapatja, mely a' Ferencz Károly' gyalog Regimentjéből áll, Fébr. 11-dikén és 12-dikén érkezett-bé Romába, 's az utolsó napon dél előtt ez is a' Vatikánban templomba menvén nagy misét halgatott 's azután Cardinális Somagliától vette a' Pápa' áldását, kit ő Szentsége ezen szent munkára kinevezett. Mivelhogy pedig éppen ez nap vala a' Cs. K. Apostoli Felség' Születése napjának innepe, erre nézve a' nevezett Regiment a' Vatikánban

templomból a' Sz. Mária-dell'-Anima Német Nemzeti templom előtt lévő piatzra ment, és sort formálván Te Deum laudamus éneklést holgatott 's háromszori Szálvét lőtt.

Nagy Britaninia.

Az Angliai armáda' Fő Biztosa Portugalliában kihirdettette, hogy az armáda-nál lévő eleség-serző Biztosok meg vannak hatalmaztatva, hogy az armáda számára szükséges holmik eránt Contraktusokat tsináljanak. Leg előbb 1200 ökrökről nyittatott kótyavetye, mellyeket a' kevesebb kívánó, hetenként, 200 darabokban köteleztetik az armáda' fő hadi szállására szolgáltatni.

A' Sussexi Hertzeg mint a' mesteremberek' keresményi Protektora két jutalmakat osztott-ki, mellyek között egyik egyik 100 ezüst forintból állott, 's egyiket, egy Tsizmadia legény, másikat egy kováts, nyerték-el. Az elsőnek neve Holmes, a' másodiknak Lyne. Az első a' Mekhanikai erőkről irt egy munkát; a' másik pedig, azon egy és sebes munkálodás által egy darab szarvból (szaruból), egyszersmind két fésüt készített valami elmésen kigondolt makhina által. Eleintén ez a' Lyne is tsak egy szegény kováts legény volt, hanem sok féle találmányai által annyira vitte dolgát, hogy most gazdag ember.

A' Yorki Hertzeg lovai, kutyáji, és szekerei eladattatván, 88,040 forintok jöttek-bé belőlök. Testamentumában olly reménséget nyilatkoztatót ezen boldogult Hertzeg, hogy hátra maradó vagyoni eladattatván, a' bėjővő summából kifizethetik az adósságait. A' mi megmarad, azt Sofi nevű testvér hugának testálta.

Az Anglia és Brasilia között készült kereskedési Kötést múlt Nov. 23-dikán ráfifikálta a' Császár, 's a' következett na-

pon haladék nélkül elevezett a' tsatázó mezőre. Megígérte a' Császár ezen Kötésben Angliának, hogy a' Szeretsenkereskedés 1829-ben Nov. 23-dikától fogva tellyesen meg fog szünni Brasiliában.

Egy Anglus Brigg Rio-de-Janerióbol evezvén Anglia felé, a' Déli szélesség' 19-dik és a' Keleti hosszúság' 34-dik grádusánál egy özsze rongyollott 's megfeneklett hajóra talált, melyben 160 Feketék voltak bérekesztve, de a' kik között már tsak 28-tzan voltak életben. Ezeket Bahiába szállították-ki az Anglusok.

Az a' Forte nevű Anglus Frégát, mellyen Rio-de-Janerio felé rendkívülvaló küldtetéssel Cs. K. Nagykövetségi Tanátsos Neumann úr evez, Déc. 30-dikán 9 napi evezés után Maderához szerentsésen megérkezett, és minden rajta lévő útasok egészségesek voltak.

A' Linkolni Anglikána vallású Püspök is úgy elfázódott a' Yorki Hertzeg' temetésekor, hogy az abból kapott betegségben meghalt. A' Ministerek között, kik ugyan ekkor mind az általfázódás miatt kaptak vala betegséget, már Canning úr is jobban kezdi magát érezni, a' kit legterhesebben lenyomott volt ezen betegség, úgy hogy a' híres Doktor Hollándot is kiküldötték hozzá Brightonba, hogy a' rendes Doktor mellett felvigyázattal legyen. Lord Eldon az Ország' Fő Cancellarius, hasonlóképpen jelen lévén ezen temetési alkalmatossággal a' Vindsori hideg és nedves kápolnában, hogy néki is meg nem ártott a' sokáig szenvedett hideg, annak tulajdonítják, hogy nagy böltsességgel a' kalapját a' hideg kő-pádimentomra letévén, arra tette a' lábait, hogy a' hideg által ne járja. Nem is lett semmi baja.

Jamaika szigetén több féle nevezetes törvényeket hozván nem régen a' Rab.

szolgákra nézve az ott lévő törvényhozó gyűlés, nem kevésbé nevezetes a többek között az a Czikkely is, melyben az Anglikána Egyházán kívül minden más papoknak megtiltatik az, hogy a' napnak feljöte előtt és lemente után a' Rabszolgáknak prédikációkat tarthassanak.

Újabb Tudósítások.

Portugalliából. — Ha megvalóságosodik a' mit Párisban a' *Quotidienne* Febr. 17-dikén, a' Madridból ugyan azon hónap' 9-dikén indult tudósítások után ír, úgy ismét tüzebben kezdene folyni Portugalliában az Insurgensek' dolga. *Chaves*, *Silveira*, és *Montalegre* Generálisok, sergeiket Braganzában össze tsatolván, azután ismét elő nyomultak *Amarante* felé, hova megérkezvén, a' *Tamegán* lévő hidat elfoglalták, 's útjokat *Oportó* felé tovább folytatták.

A' Frantzia Kurír is erősíti éppen azon napi tudósításában, hogy *Marqui Chaves* újabban nagy erővel beútvén Portugalliába, *Oportónak* vette útját. — Ezt erősíti a' *Journal de Commerce* is ugyan Febr. 17-dikén.

Hanem a' Csillag már egy kevésbé más-ként beszél, azt mondván, hogy néki Madridból Febr. 13-dikáról való levele is van, melyben a' jelentetik, hogy azok a' Portugallus Insurgensek, kik Portugalliába ismét beúttötek 's Brágát elvévén *Oporto* felé nyomultak, tudtokra esvén, hogy a' Constitúziósok nagy erővel ellenek indultak, azonnal vissza mentek *Galicianak* határáig.

Magyar Ország.

Posonyból így írnak Febr. 23-kán: „
„Februárius 20-dik napján estvéli 7-

tedfél órakor elveszték a' Király és haza a' magok, közönséges és fényes szolgálatokban öszült egyik nevezetes Szolgáját, Nagy Méltóságú Gróf Korompai *Brunsvik József* Úr Ó Excellenziját, a' Szent István Apostoli Királyi Rendnek Kommandatori Keresztesét, Cs. K. Kamarást és Valóságos Titkos Tanátsost, a' Fels. K. Helytartó Tanátsnál Tanátsost, Ország' Biráját, Nemes Neograd Vármegye Fő Ispányát, 's a' Fels. K. Hét-személyes Tábla Assessorát, a' belek' meggyuladásából szármozott 's néhány napokig tartott keserves fájdalmaknak szenvedése, 's a' haldoklók' Sakramentumával való élés után, életének 77 dik esztendejében; ki is ifjui első szolgálataitól fogva 50 esztendőknél tovább megszűnés nélkül a' Királynak és hazának szentelvén életét, gráditsonként a' legfényesebb hivatalokon által a' hazának csak nem legfőbb hivatalára lépett vala. Hidegült tetemei e' h. 22-dikén estvéli 5 órakor a' Kolocsaí Érsek Úr Ó Excja által lett bészenteltetés után Korompára vitettek-el és ott a' maga Nemzeti temető sírjába tétettek-le az örök nyugalomra.

Valamint a' nagy Születés-, Hatalom-, gazdagság; úgy a' nagy Tudomány, - szélessen kiterjedett tapasztalás sem menthetnek meg senkit is a' Haláltól.

Ennek bizonyosága legközelebb néhai Tiszteletes Tüdós, Nemes, és Nemzetes Komjáti *Komjáthy Ábrahám*, mind az Egyházi, mind világi Törvényeknek Doctora, a' Felső Borsodi Papi Megye Seniora, és a' Parasznjai Helvetziai Vallást Követő Ekklezsia 28 esztendeig volt Praedikátora.

Született ezen nagy tudományú, és tapasztalású Férfiú 1743-dik esztendőben.

Áprilisnek 28-dik napján Nemes Abaúj Vármegyében fekvő Szántó városában néhai Ns, Nemzetes és Vitézlett K. Komjáthy Zsigmond, és Nemes Besztertzey Éva Szüléktől; a' kik őtet mihelyt gyenge ideje engedte, a' S. Pataki Anya Oskolába beküldötték, a'-hol mind végig, úgymint a' Seniorságot is elviselvén, tanult, és nagy talentomainak, és szorgalmatosságának jeleit mind Classicus Praeceptorása, mind sok úri Ifiaknak nevelése, és tanítása által, nemkülömben az akkoriban S. Patakon lévő Jesuitákkal (kikkel nagy barátságban élt) mind a' Közönséges Examenek alkalmatosságával, mind különösen is gyakorlott Disputatiók által, kimutatta, 's megbizonyította.

Végezván S. Patakon egész Cursusát, 1775-ben ki ment a' külső Országi Aca-
demiák' meglátogatására, és ott tsak nem 11 esztendőket töltvén, nemtsak maga tanult, hanem másokat is tanított, nevezetesen Ultrajectumban az akkori Ministernek Fagelnek két Fiait nevelte, 's tanította, kik közzül az egyik most is Követséget visel a' Frantzia Királyi Udvarnál a' Hollandiai Király részéről, a' másik is nagy Hívatalt visel Hazájában. Ezen idő alatt megfordult Londonba, és Párisba is, a' hol szinte a' Tudós és nagy Hívatatokban lévő Emberekkel társalkodott, kik véle annakutánna Miskóltzi Professorsága ideje alatt is, mint Dundász, B. Vil. Altheér, és mások, kiknek Correspondentiai, Írásai, 's Könyvei között most is megvannak, barátságot tartottak. Ezen idő alatt szerzette Ő azon több mint 2000 Darabokból állott és nevezetes 's ritka Könyvekkel bővelkedő Bibliothecáját, melynek, úgy sokféle természeti ritkaságoknak egy részével meg ajándékozta a' S. Pataki Anya Oskolát, meg ajándékozta két Leány Testvéreitől való, és most Praedikátorságot viselő két Unokáit, a' többit pedig Nemes Torna Vármegyében helyheztetett Komjáti

Helységébe, mint Familiájának Ősi Jöszágába küldötte.

Ultrajectumban laktába 1782-ben nyerte a' Törvények Doctorságának Titulusát, melly alkalmatossággal az ott lévő szokás szerint készített egy törvényes Disputatiót illy Tzím alatt: „Disputatio Juridica de venia discendi e Civitate a Principe impetranda.“ Melyre egyrészt az szolgáltatott néki alkalmatosságot, hogy néhai nagy emlékezetetű II-dik Jó'sef Császár az előtt Párisban megfordulván, és akkor Ő is ott mulatván, mint hív Jobbágya, nálla magát személyesen jelentette, és a' További kint maradásra engedelmet nyert, más részint pedig, mivel úgy szándékozott, hogy állandó Lakását Hollandiába fogja tartani.

De ezen szándékát osztán megváltoztatta, és Hazájába vissza jött 1785-ben és és Miskóltzra Rector Professornak meghívattatván, azt mintegy 8 esztendeig, Igritzibe a' Praedikátorságot is egynehány esztendeig, végre Parasznyán mind azon Hívatalt 28 mind a' Seniorságot 20 esztendeig, vagy haláláig ditséretesen viselte.

Hazájába lett visszatérése után míg ereje engedte, ritkán mulatta el a' S. Pataki Oskolában esztendőnként tartatni szokott Exameneket, sőt a' Debretzenyt is néha meglátogatta, és az Ifiúságnak egyik nagy Censora, 's Tanítója volt. A' Görög, Deák, Frantzia, Anglus, Hollandus, és Német nyelveket jól értette, és kivált Frantziául úgy tudott, mint anyai Magyar nyelven, beszélni, és írni, a' Zsidó nyelvbe, és Könyvekbe is jártas, költés volt.

Minekutánna pedig ez előtt való néhány esztendőkkel az ő jól alkotott Testét ötszöri részenként való szélütés nagyon elgyengítette volna, elfogyván benne az élet erő, minden betegség nélkül tsupán tsak egy órányi veréjtékes izzadás, és szokásán túl lett hortyogás után, e' folyó 1827-dik esztendőben Februáriusnak 7 dik

napján reggeli 4 órakor, életének 84-dik esztendejében elaludott, és ugyan tsak Parasznyán, kívánsága szerint tisztességesen eltemettetett.

Miskóltzrol Fébr. 12-dikén. — Itt is fényes pompával tartotta valamint a' Romai Catholika, úgy a' Reformáta Religión lévő gyülekezet ezen ditső emlékezetnapnak innepét — először ugyan a' Refor. templomban, hol a' községnek orgona mellett elmondott buzgó 's a' helybéli tanuló ifjuságnak helybéli harmóniás énekléseik után, Tiszán innen lévő Superintendens, és Helybéli első Predikátor Fő Tisztelendő Szathmáry Jó'sef Úr, Felséges Uralkodó Királyunk hosszú, 's szerentsés életéért, 's uralkodásáért, 's az egész Austriai Ház doldogságáért, a' kegyelem Attyához nyújtott buzgó könyörgését, az ágyuk ropogása, és a' helyben fekvő, 's egész parádében kiállott Palatinalis Magyar Lovas Ezeredbeli század Salve lövései között, az egybegyűlt Rendekkel elvégezvén, — Innen a' Megyebeli Karok és Rendek a' helybéli Parochiale Rom. Katholicum Templomba mentek által; — hol, Vice Esperest, és helybéli Plébánus Méltóságos Szalai Báró Barkótzty László Úr Ó Nagysága egy igen megválasztott Chorus követése mellett, az ágyuk durrogása, és a' tisztelkedő Katonáság lövöldözései közben, a' mennyei Mindenható Felségnek, Felséges Uralkodó Királyunk', 's egész Királyi Háza' boldogságokért, az áldozatot benyújtván, az Isteni tisztelet végződésével az egybegyűlt Tekintetes Karok és Rendek, a' több Valláson lévő Helybéli Tisztelendő Papság, és a' Nemes Katonáság' Tisztjei, Méltóságos Kamarás, és Első All-Ispány Úr házához seregelték egy-

be, 's általa igen pompás ebéddel vendégtettek-meg; — egyszers'mind pedig a' helybéli Lovas, és Gyalog Nemes Katonáságnak, a' Strázsa Mestertől kezdvén lefelé, fejenként két Ittze bor, és két font marha hús osztattatott-ki. — Ebéd közben először is Méltóságos első All Ispány Úr Ó Nagysága által Felséges Koronás Királyunk, és Királynénk, Korona Herczegünk, Szeretett Nándor Ispányunk, 's minden Felséges Uralkodó Házhöz tartozó egygyes tagok hosszú, és boldog életékért, majd mások által Országunk több Naggyaiért bőséges pohár köszöntések történtek; — az alatt az Avas hegy oldalára kiszegzett ágyuk szinte késő estvéig bömbölvén, mindeneket a' Köz öröme serkentettek. — Estve pedig a' Helybéli Nemzeti Játszó Társaság által az ezen alkalmatossághoz alkalmaztatott darab' eljátszása végével, ditsősségesen Uralkodó Fejedelmünk mejj-képe, díszes kivilágosítással, kitétetvén, elénekeltetett azon buzdító Ének: — „Tartsd meg Uram Királyunkat!“ Innen kijövén, tisztelt Méltóságos Első All-Ispány Úr által az egész Nemesi és Katonai Rendnek, a' Korona Vendégfogadó nagy Szalájában pompás muzsika, és kivilágosítás, 's mindennemű drága 's ritka étkeknek, mindenféle boroknak, 's mesterségesen készült más egyéb italoknak szinte a' pazérlásig a' legnagyobb bőségben való osztogatása mellett majd nem reggelig tartott — tántzos mulatság adattatván; — az öröm napot öröm estve és éjtszaka rekesztette-bé.

Éljen Felséges Királyunk Hazánk Édes Attya! — Éljen az egész Felséges Austriai Ház! — Éljenek a' Királyt a' Hazával, és a' Hazát a' Királlyal egygyütt szerető igaz Hazafiak, 's ezek közt tisztelve szeretett Vice Ispányunk!!!